

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V spričo prejemanj mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna pettivrsta po 60 v

Izhaja vsak dan izvenemirne delje in praznike ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Enajsti sovražnik — Amerika.

Razprava o vojski z Nemčijo.

Washington, 3. aprila. (K. u.) Vlada je obema zbornicama predlagala, naj izjavita, da obstoja z Nemčijo vojno stanje. Posvet so odgodili na jutrišnji dan.

Kongres sklepa danes.

Haag, 4. aprila. »Central News« poroča: Iz Washingtona: Kongres se je po Wilsonovem govoru razšel, ne da bi bil sklepal. V četrtek bo zopet zboroval. Vlada bo najbrže v četrtek predlagala, naj se uvede vojaška službena dolžnost od 19. do 29. leta. Drugi predlog bo pa zahteval, naj se vojaško izurijo možje od 18. do 22. leta, za kar bo kongres najbrže glasoval.

Odsek senata za vojsko.

Washington, 3. aprila. (Kor. ur.) Odsek senata za zunanje stvari je pritrdil predlogu vlade, da vojno stanje z Nemčijo že dejansko obstoji.

Proti opoziciji v američkem senatu.

Washington, 3. aprila. (K. u.) Voditelji demokratične stranke so sklenili, da bodo v senatu priredili trajne seje, dokler se ne odobri sklep o vojski.

Po Wilsonovem govoru v kongresu.

Washington, 3. aprila. (Koresp. urad.) Reuter: Ko je Wilson po svojem govoru zapustil kongres, je predsednik komisije za zunanje stvari, Flood, stavil svoje predloge, ki so jih nakazali komisijam za zunanje stvari obeh zbornic. Sejo sa nato odgodili. Med sejo kongresa je došlo poročilo, da je bil potopljen ameriški oceanški parnik »Aztec«.

Wilsonov govor

na kongresu so, kakor poroča Reuter, navdušeno pozdravljali. Kongres bo, kakor sodijo, resolucijo o vojnem stanju sprejel v enem ali v dveh dneh.

Posvet ameriških vlad. — Varnostne odredbe.

Genf, 4. aprila. »New-York World« poroča: Predsednik bo povabil vlade ameriških držav na posvet v Washington, da se doseže enoten nastop v mednarodnih vprašanjih. »United Press« poroča iz Washingtona: Vlada je ukrenila obsežne varnostne ukrepe. Mostove, pristanišča, ladjedelnice in munijske tvornice bo stražilo 38 pehotnih polkov in pet bataljonov jezdecev.

Tudi redne ameriške čete nastopijo na evropskih bojiščih.

Genf, 4. aprila. »Petit Journal« poroča: Gotovo je, da Združene države v vojski proti Nemčiji ne bodo zastopane le z Rooseveltovimi prostovoljci, marveč tudi z rednimi ameriški četami.

Sodelovanje ameriške mornarice s posredstvom.

Washington. (K. u.) Reuter: Mornariški oddelek javlja: Odredili so vse, da bo vojna mornarica Združenih držav nastopala skupno z vojnimi mornaricami sporazuma.

Nemški listi in Wilsonova poslanica.

Berlin, 4. aprila. Pod naslovom: »Enajsti sovražnik« piše »Lokalanzeiger«: Wilsonova vojna ni vojna za ameriški življenjski interes, ampak za sporno pravno vprašanje. To je vojna brez cilja, brez pametnega smisla, brez kake koristi za 100milijski narod, vojna, katero bo zgodovina kot pravcato delo trmoglavega fanatika morda še hujše obsodila kot italijansko in rumunsko nezvestobo. V Ameriki naj vedo, da je Wilsonovo zagotavljanje, da vojna ne velja nemškemu narodu, ampak nemški vladi, neresnično in nepošteno. Wilson ve prav dobro, da svetovna zgodovina ne pozna vojne, ki bi bila tako malo vojna dinastije in v toliki meri vojna celega naroda, ki se bori za svoj obstanek. — »Vossische Zeitung« imenuje Wilsona obrekovalca Nemčije. Da hoče napraviti nasprotstvo med nemško vlado in nemškim narodom, je zlobno in neslano in proti boljsemu spoznanju. Gotovo so mu to naročili Angliji. — »Germania« pravi, da je na tej pomanjkljivo utemeljeni vojni najgrše to, da se je Amerika doslej obnašala kot neke vrste vojni pravni sodnik, ki si je prisvajal poklic, da svetu prinese srečo in mir. Pa kakor nista mogli ne Italija ne Rumunija, tako tudi Amerika ne bo potlačila tehtnice v škodo Nemčije.

Američani proti nemškemu cesarju.

Genf, 4. aprila. Lyonski list »Progres« javlja: Veliko ameriških društev je črtalo cesarja Viljema iz seznama svojih častnih članov.

Miroljubneži poizkušali vdreti v Kapitol.

Rotterdam, 4. aprila. »Daily Telegraph« poroča: Miroljubneži so Washingtonu poizkušali vdreti v Kapitol, a je vlom preprečila policija, ki so ji prideli konjenico.

Wilson odgovori na noto Avstrije.

Genf, 4. aprila. »New-York Herald« poroča: Predsednik Wilson bo odgovoril

ril v kongresu na noto Avstriji, ko bo njegova poslanica sprejeta.

Vojska se odloči letošnje poletje.

Genf, 4. aprila. »Sun« javlja: Večina članov kongresa je prepričana, da se bo odločila svetovna vojska še to poletje.

Poostreitev zapore.

London. (Kor. ur.) »Daily Chronicle« piše: Politični krogi sodijo, da bodo zaporo poostreli, ker se tudi Amerika udeleži vojske.

13 oboroženih ameriških parnikov na poti v Evropo.

Rotterdam, 4. aprila. »Evening World« javlja: Dne 1. aprila se je vozilo 13 oboroženih ameriških parnikov v Evropo.

Nove mirovne ponudbe ne bo.

Kolin, 4. aprila. (K. u.) »Kölnische Ztg.« poroča iz Berlina: Vsi v Nemčiji soglasno pritrujejo kanclerjevi izjavi, da želimo z ruskim narodom čimprej živeti v miru in sicer v miru, ki bo zgrajen na temelju, častnem za oba. Vsled položaja je razumljivo, da so nastali številni komentariji glede te izjave in novice o potovanju cesarske dvojice in vodilnih državnikov v glavni stan.

Obžalovati moramo, da nekateri zgrešijo pravo pot in vzbujajo vtis, da hočemo sovražniku staviti novo mirovno ponudbo. Tako razlaganje dogodkov zadnjih dni ni pravo. Da smo načelno pripravljeni začeti pogajanja za časten mir, je nemška vlada večkrat že oficijelno izjavila.

O predpogojih za ta pogajanja ne more biti nihče na jasnem. Tega tudi razvoj dogodkov v Ameriki ne more predugačiti. Tega jasnega položaja ne sme zatemniti napačna razlaga zadnjih izjav in dogodkov. Mi smo v stanu mirno čakati, kako se bodo razvili dogodki v taboru naših sovražnikov. Ne damo si vzeti tega miru, ki se upira na uspehe našega orožja na suhem in na morju.

Kodanj, 4. aprila. (K. u.) Vsi listi pišejo obširne uvodne in poudarjajo pomembnost Czerninove izjave. Jasno in določno ugotavlja »Politikens«, da še obstoji decembrova mirovna ponudba. Mirovna pobuda je stvar Avstrije. »National Tidende« konča: »V četverozvezi koraka v mirovnem vprašanju na čelu Avstrija. »Berlingske Tidende« omenja, da je mirovna izjava še bolj obrnila pozornost na grofa Czernina in njegovo politiko. »Sozialdemo-

kraten« posebno poudarja Czerninovo izjavo o junaštvu prebivalstva monarhije. »Extrabladet« prinaša Czerninovo sliko.

Dunaj, 4. aprila. »Neue Fr. Presse« izve, da se je razgovor kanclerja s Czerninom vršil zelo razveselljivo. Kakor zmeraj, sta tudi sedaj popolnoma enih misli.

Vojna služba in zaledje.

Prebriranje izbrisanih.

»Wiener Zeitung« prinaša naredbo domobranskega ministra z dne 3. aprila, ki na podlagi cesarskega pooblastila z dne 31. marca 1917 izpreminja točke 52 do 57 v § 14. organizacijskega predpisa za črno vojsko z dne 20. junija 1907 in v soglasju z vojnimi ministrom § 51., točko 8 vojnih predpisov, prvi del z dne 27. julija 1912. Po točki 52. so bili doslej oproščeni črne vojne taki, ki so vsled telesnih ali duševnih napak bili brezpogojno nesposobni za črnovojniško dolžnost in so bili nerabni za črnovojniško službovanje. Naborne komisije so jih oprostile na ta način, da so jih s sklepom izbrisale. Vsi vojni obvezanci, ki doslej niso morali k naborom ali prebranju, se morajo sedaj zgledati, da preiščejo njihovo telesno in duševno sposobnost. To velja za vse črnovojniške letnike do 50. leta.

Zglasitev oproščenih.

Izšla je naslednja odredba:

V svrhu kontrole se morajo vsi, ki so od vojaške službe oproščeni, tako avstrijski, ogrski ali bosansko-hercegovski podaniki — bodisi da so oproščeni za določen ali nedoločen čas od aktivne ali črnovojniške službe, kot gažisti ali moštvo — zgledati pri občini svojega bivališča.

Zglasiti se morajo v času od 10. do 22. aprila 1917. Seboj morajo prinesiti vse dokumente, ki jih imajo, tako glede na svojo brambo dolžnost (dekret o imenovanju za gažista, namembnico, vojaško ali domobransko prehodnico, črnovojno prehodnico, zadnji črnovojniški legitimacijski list itd.), kakor tudi glede na oproščanje (oprostilnico ali kako drugo potrdilo o oproščanju). Vsi se morajo osebno zgledati, le v posebno utemeljenih izjemah (bolezen, službena odsotnost itd.) se lahko zgledajo po svojih namestnikih. O zgleditvi bodo občine izdale uradno potrdilo.

Pri občinah se ni treba zgledati oproščenim sledečih skupin, katerih kontrola se bo izvedla posebnim putem: 1. Nastavljeni — všteti delavci in dninarje — dvora, države in dežel; 2. osebe, ki so na podlagi odloka c. in kr. vojnega ministr-

LISTEK.

Svetobor.

37

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dolge.)

»Ti si preveč odkritosrčen, žiznec! Človek ne sme vsega sproti povedati, kar ve. Ti si hodil na Poponov zvonik zijala prodajati in po gostilnah Italijane dražiti, jaz pa sem se sprehajal po patrijarhovi palači in izvedel marsikaj, kar ti ne veš. Glej, glej, tam le notri onstran trga je tisti stolp, kamor zapirajo tatove in roparje. Tam je bil zaprt tudi tisti roparski vitez, ki je Dražno odpeljal nad vrbskim jezerom. Škoda za njo, ker jo je brnski prošt odpeljal v Spljet.«

»Res škoda zanjo! Tako dobra deklica je bila. Pa saj se vrne. Jaz bi pa le rad vedel, Rep, kaj si prej zamolčal? Kaj si izvedel v palači?«

»Ino, kaj bi skrival tebi? Veš, začne Rep tiše, »jaz sem ogleduh. Jaz grem z mojim gospodom s tistima poslancema naprej do cesarja, da ga obvestimo o vsem, še predno pridejo do njega papeževi odposlanci s patrijarhom.«

»Tristo majhni solza, zakaj mi nisi tega prej povedal? No, zamujeno še ni, da le jaz dobim v pest brnskega prošta.«

»Ali misliš, da sem ti to za to povedal, da me ovadiš? Pravi prijatelj si ti!«

Tam izza stolpa ujetnikov se začuje ropot vozov. Hlapca hitro zajašeta svoje konja in se postavita v vrsto, pričakujoč prišlecev.

V prvi dvokolnici je vprežena bela kobila, ki prše z nosnicami in grize jezno srebrne brzde. V dvokolnici, prevlečeni z žametom, sedita češki knez Svetobor in Tipold, nekdanji ubožani ministerjal Slovenske marke. Cesar Henrik IV. je po spletkah svojih pristašev odzvel patrijarhom Slovensko marko in njen oskrbnik Tipold je moral pritižati v Ogled.

V drugi samokolnici, ki je priletela z iskrim vranec od patrijarhove palače, je sedel Možniški gaštaldo Leopold in njegov stric Kocelj Mosburski. V tretji dvokolnici sta sedela kardinal Peter in škof Urh. Zadaj so jahali hlapci.

Kakor bi odrezal, se dvokolnice ustavijo, dostojanstveniki zasedejo svoje konje in na povelje »avanti!« odjašejo jezdec skozi vrata sv. Andreja čez Puščavnikov most in mimo cerkve sv. Antona na plano.

Zmerom hitreje poganjajo svoje konje in kmalu je gledal za njimi le še zvonik oglejske bazilike...

Hitelji so skozi bujne vinograde mimo zelenih oljk, prah se je nabiral na tolminski cesti in oddaleč se je videla četa jezdecev kakor velik prašnat oblak, ki se je valil po poti dalje...

Popotnike so spremljale razorane struge gorskih potokov in skalnate peči zapuščenih gora, modrozeleni Soča se je že skrivala pred njimi v senci pečin in dreves, pa tudi izzivala z močnim šumenjem in široko strugo.

»Le bližnjice iščimo!« zakliče možniški gaštaldo, ki je jahal s hlapci na čelu.

»Če je tako, pa se spustimo v Sočo!« se odzove stari žiznec in zakadi svojega vranca v zelene valove na široko tekočo reko.

Potresel si je vranec svojo grivo, ko je zasopel, pognavši se iz struge na peščen prod. Drugi jezdeci so mu sledili.

In spet je zajel stari opoda vodo v svoje opanke. In še tretjič se je pogljal v strugo, da je prisopel na drugi breg reke. Rep je zaklel, gazoč za njim, gaštaldo se je smejal, zroč za ostalimi jezdec, stari Kocelj pa se je komaj izkobil iz tretje struge.

Solnce je sijalo toplo in gaštaldo zakliče na zeleni grivi ob skalnati čeri: »Odmor, gospoda!«

Razjahali so in se sušili. Hlapci pripravijo mal dojučnik, kardinal Albanski pa izpregovori:

»Jahali smo, kakor bi nas podil sam peklenšček. Mene bole stegna in stopala.«

»To je bil mal poskus, kako bi bežali, če bi nas podil sovražnik,« odgovori gaštaldo.

»Nikar ne misli,« mu odgovarja Kocelj,

»da si že generalni kapitan oglejske vojske. Res si podložnik oglejskega patrijarha, ali Možnica je le cesarjev zajem in če izbruhne vojska, se boš boril za cesarja.«

Žiznec pa je v tem iskal šivanko, da bi zakrpal na kožuho rano, katero je iztaknil stari grof ob bodečem grmu, ko je lezel iz struge.

»Mene nič ne skrbi, da bi se zameril cesarju ali patrijarhu. Ali bi se obema, ali pa nobenemu,« odgovarja gaštaldo svoje-mu stricu.

»Torej meni, da je patrijarh Henrik s cesarjem enih misli?« popraša Kocelj nečaka.

»Vsekako,« odgovori kardinal.

»Papež ni bil točno obveščen o oglejskih razmerah, ko je Henrika potrdil za patrijarha,« pristavi prošt Svetobor in srpo pogleda kardinalu v oči.

»Kaj nas to briga, kaj imajo visoki gospodje med sabo, mi storimo, kar nam je naročeno,« odvrne mali škof iz Padove in s slastjo prigrizuje z eno roko kos sira, z drugo pa drži majolko, napolnjeno z vinom.

»Dolga je naša pot. Hlapci, napojite konje in odrinemo dalje!« ukazuje Kocelj.

»Naša pot ni tako dolga. Če dobro poznamo, smo jutri večer v Korotanu. Ali pot našega kardinala je trikrat daljša. Njemu se mudi, nam ne,« pristavi Svetobor in spet pogleda kardinalu v drobne oči. In ta pogled je zbodel kardinala v srce.

Popotniki zajašejo in odrinejo dalje.

stva odd. 10, št. 229.000, z leta 1916. zaposlene pri obratih, ki delajo za armado, v rudnikih; 3. nastavljeni železnice (vštev-ši cestne železnice) in različnih paroplov- nih družb.

Kdor se ne bo zgasil, bo strogo kaz- novan.

Oproščenja vseh tistih, ki se v gori označenem času ne bodo zgasil, bodo z zadnjim dnevom tega roka razveljavljena. Dotični bodo dne 30. aprila vpoklicani. Tudi tisti, ki se vsled kakršneoli ovire ne bi mogli zgasil, morajo 30. aprila k voja- kom, vendar pa se jih na posebno prošnjo lahko začasno oprosti.

Naknadna prebiranja na Ogrskem.

Uradni list prinaša naredbo, da pridejo k naknadnemu prebiranju v l. 1867. do 1871. rojeni črnovojnik, ki sedaj nikjer ne služujejo, brez razlike, ali so bili spoznani kot sposobni ali kot nesposobni, kakor tudi vsi tisti, ki so bili za dolčen ali nedolčen čas opro- ščeni aktivne službe, ali pa jim doslej ni bilo treba k prebiranju. V l. 1867. do 1893. rojeni črnovojniški obvezanci se morajo zgasil. Ni pa treba, da bi se ja- villi tisti, ki so uslužbeni pri železnicah, ladjah, v rudnikih in državnih železar- nah. Popisovanje mora biti končano do 20. aprila. Posebno strogo bodo kon- trolirali oproščene. Gosposka bo dolo- čila, ali javna korist se zahteva, da ostanejo na svojih mestih. Lahko pa se ponovi prošnja za nadaljno oprostitev takih brezpogojno potrebnih črnovoj- niških obvezancev. Slične odredbe izidejo tudi za Avstrijo.

Občni zbor Rdečega križa

dne 4. t. m. v knjižnici kranjske deželne vlade je vodil predsednik, okrajni glavar v pokoju g. Del Cott. Udeležili so se ga med drugimi gospodje ekscl. baron Schwarz, dvorni svetniki Laschan, Kaltenecker, Kre- menšek, Praxmaier, cesarski svetnik Ma- thian, polkovnik Petrovan, podpolkovnik Kastl, major Kramaršič, oficial Jagodič itd. Tudi mnogo dam je bilo navzočih.

Predsednik je naznanil, da se je izred- ni občni zbor sklical, ker hoče podati cen- trala najbrže splošno poročilo o delu Rde- čega križa v svetovni vojski. Poslovno po- ročilo je prečital na to Rdečemu križu pri- deljeni enoletni prostovoljec desetnik Wrinskele. Na predlog višjega okrajnega zdravnika dr. Mahra se je podelil odboru absolutorij. Iz poslovnega poročila posne- tamo:

O pričetku vojne je razpolagal Rdeči križ s 615 posteljami. Med letom 1915 je na- raslo število postelj na 1711; razen tega je društvo preskrbelo še 110 postelj za silo. V letu 1916 je razpolagal Rdeči križ s 1032 posteljami v 9 objektih in razen tega še po- sebej s 25 posteljami za gaziste in 30 za ošobe. Ako bi se postavile postelje stra- niča poleg stranice, bi znašala v letu 1915 ština 1 kilometer in 700 metrov. Gotovo znamenito število.

Razen tega je podružnica Rdečega kri- ža v Kočevju ustanovila invalidno šolo, Ratera šteje 13 udeležencev. Zvišanje in zmanjšanje števila postelj v društvenih za- vodih je s tem utemeljeno, ker je deželno in gospejno pomožno društvo Rdečega kri- ža uredilo zavode z upravo zgolj po raz- merju določenega mobilizacijskega načrta, torej je le toliko postelj preskrbelo, kolik- or je bilo dolžno. Število postelj v letu 1915 se je zvišalo zaradi večjih zahtev po- vodom karpatskih bojev in potem pozneje po napovedi italijanske vojske. Zmanjša- nje števila postelj v letu 1916 ima svoj vzrok v tem, ker so se za zdravstvene na- mene zahtevana šolska poslopja v Kočev- ju, Litiji in Zagorju in druga zopet vrnila prvotnemu namenu, ali zavoljo bližine ita- lijanskega bojišča porabila za vojaške na- mene, kakor n. pr. zavodi Haasberg, Bi- strica, Bled in Jesenice.

Vsled mobilizacijskega načrta je imel Rdeči križ plačati obratne stroške v Leo- ninumu, ljudskem domu in cesarja Franc Jožefa asilu, pa vendar se je doseglo zara- di dolgotrajne vojne, da so se povrnil čisti oskrbovalni stroški v teh zavodih od za- četka vojske do meseca marca 1915. Po- zneje se je postopalo s temi zavodi kakor z vsemi drugimi v oskrbi Rdečega križa stoječimi zavodi in se je plačevalo najprvo za častnike po 3 K in za moštvo po 2 K na dan, pozneje vsled nastale druginje za čast- nika po 4 K in za moštvo po 3 K. Vodstvo večine zavodov je oskrbovala upravna ko- misija obstoječa iz voditelja zdravstva, go- spodov in gospe in enega nadzorstvenega častnika, dočim so oskrbovale strežniško službo posvetne in samostanske strežnice, pomožne strežnice in pa vojaško moštvo.

Okrepčevalne postaje so bile oziroma so še v Ljubljani, Postojni, Rudolfovem in na Jesenicah.

Prava okrepčevalna služba se je pri- čela šele s pričetkom vojne z Italijo, ker poprejšnje okrepčevalnice niso bile stalne, ampak le hipnim potrebam primerne.

V sporazumu z društvom južne želez- nice in vodstvom vojnega prevoza št. 9 se

je na južnem kolodvoru v Ljubljani priredi- lo drugo tovarno skladišče za okrepčeval- nico s 15.000 K stroškov. Pri tem se je dru- štvo oziralo na vse higijenične zahteve, da se je popolnoma izvedla ločitev okuženih bolnikov od navadnih. Pozneje se je prese- lila okrepčevalnica v neko kolibo koncem Resljeve ceste. Ta preložitve je ugodila večjim zahtevam in sicer za to, da so se v tej kolibi pokrepčali raztovorjeni ranjeni in bolniki, dočim so dobili tisti, ki so se da- lje peljali, okrepčila v skladišču.

V letu 1914 so se pokrili stroški za okrepčevalnice skoraj do cela s prostovolj- nimi darili; deželno in gospejno društvo je dodalo le prispevek okoli 730 K. Narav- no je, da so se zvišali stroški za pokrepče- valno službo s pričetkom vojske z Italijo.

Stroški okrepčevalnic v letu 1915 so narasli na 30.000 kron. v letu 1916 pa na 40.000 K. Število okrepčanih je znašalo v letu 1914 60.000, v letu 1915 107.000 in v letu 1916 celo 122.000 mož.

V Postojni so se pokrili stroški za okrepčevalnico z nabranimi darili, dočim je vojaštvo preskrbelo kruh, tako, da je de- želno in gospejno pomožno društvo dodalo le prispevek 1000 kron. Od ustanovitve okrepčevalnice v tem kraju je bilo v letu 1915 okoli 105.000 in v letu 1916 pa 175.000 ranjencev in bolnih pokrepčanih.

V Rudolfovem so bile pokrepčane le skozi idoče čete. Stroški 10.000 K so se pokrili z naravnimi darovi. Število pokrep- čanih je znašalo okoli 13.000 mož.

Tudi okrepčevalna postaja v Jeseni- cah je delovala od oktobra 1914 do janu- arja 1915. Stroški so znašali okoli 3200 K. Pokrepčanih je bilo 3400 mož.

O pričetku so se vzgajale strežnice v Ljubljani, Rudolfovem in Krškem; po iz- bruhu vojske so se ustanovile v vseh večjih krajih na Kranjskem tečaji za bolniške strežnice. Število takih izšolanih strežnic je znašalo 238. Razen tega je bilo Rdečemu križu na razpolago še 32 samostanskih strežnic in 9 samostanskih strežajev.

Prevozne kolone pod vodstvom de- želnozveznega načelnika gospoda Josipa Turka so zavoljo svoje vršilne zmognosti na prvem mestu v Avstriji. Sedaj je na Kranjskem prevoznih kolon s 115 možmi. Prevažanje se vrši v Ljubljani s 7 avtomo- bili in 28 vozmi.

K že pred svetovno vojsko obstoječim podružnicam so se ustanovile v letu 1914 še podružnice na Jesenicah, v Ilirski Bi- strici, Litiji, Trzinu, Dobrempolju, na Viču- Glincih, v letu 1915 pa v Ribnici in v letu 1916 v Škofji Loki, Sodražici in na Bledu. Vse podružnice so vršile svojo nalogo ved- no in vsestransko popolno in izvrstno. Ti- ste podružnice, v katerih okrožju se naha- jajo sanitetni zavodi Rdečega križa, so prevzele tudi upravo in oskrbo v dotičnih zavodih. Kar zadeva število članov, jih je bilo v letu 1913 1134, konec leta je naras- lo taisto na 13.000, velik uspeh, kateri se mora pripisati delavnosti v tednu Rdečega križa.

Urad za vojne ujetnike, ki se je usta- novil pri centrali, daje brezplačno pojasni- la in preskrbi poizvedovanje ranjenih, ne- izvesnih in ujetnikov. Tudi daje vsestran- ska pojasnila in polija denar in darila na naznanjene naslove. Vse delo je pospešila naprava alfabetičnega znanjka o vojnih ujetnikih. Ta urad preskrbi tudi pošiljat- ve časopisov in knjig ne le na bolnišnice na Kranjskem, temveč tudi na one v dru- gih kronovinah.

Na oskrbovalno skladišče so se sta- vile v prvem času velike zahteve. Le mno- ga darila so omogočila, da se je taisto ob- držalo na potrebni višini. Ker se v skla- dišču nahaja okoli 300 vrst raznega blaga, naj navedemo tukaj nekaj najvažnejših, da pregledno označimo delovanje skladišča. Tako se je oddalo na razne zavode: 7260 srajc, 4109 hlač, 7877 robcev, smodk in svalčic 425.335 kosov. Nakupilo je dru- štvo v letih 1914 in 1915 raznovrstnega blaga in kirurških predmetov za 37.439 K 14 vin. in v letu 1916. za znesek 21.184 K 50 vin. Cenilna vrednost v skladišču Rdečega križa shranjenega blaga je zna- šala koncem leta 1916, 27.000 K, vrednost v hranilni baraki pa 40.000 K.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. aprila. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijani v skrbah.

Gurib, 4. aprila. Italijanski listi vnovič z vedno večjim strahom pišejo o dozdnevni avstrijski ofenzivi proti Ita- liji. »Tribuna« izjavlja, da Italija brez izdatne pomoči zaveznikov ne bo mo- gla vzdržati novega napada Avstrije. Doslej ententa ni še ničesar storila, da bi pomagala Italiji. To se sedaj mora zgoditi. — »Idea Nazionale« ugiba toč- ke, kjer bi se pričela ofenziva in pravi, da bi ta spravila Italijo v veliko za- drego.

Cadorna in rimski strateg.

Lugano, 4. aprila. Med načelnikom ge- neralnega štaba Cadorno in italijansko vlado so nastala nova prerekanja, ker žele v Rimu, da kar najhitreje izpelje gotovo ofenzivno akcijo proti Avstriji. Cadorna pa nasprotno zastopa naziranje, da mora ofen- zivo, ki jo je sam določil na april, prelo- žiti. Ker ne dobi francoskih čet na pomoč, mora ostati najmanj toliko časa v defen- zivi, dokler ne bodo zavezniki z vso silo udarili na nemško-avstrijski zapadni ali vzhodni fronti.

Sunek 87 lih pri Gorici.

Mrak je legel na zemljo. Vse tiho, noben strel ne moti pokoja. Sovražnik je očitno brez skrbi. Njegove straže delajo bogve kaj, kajti kljub luninemu svitu ne opazijo naših, ki se drug za drugim tiho krađejo preko prsohrana in se zbirajo v kobavi med obema po- stojankama. Na sto korakov se pribli- žajo sovražnemu zidu iz s peskom na- polnjenih vreč. Naenkrat se razleti pred sovražno postojanko mina in ta- koj na to mnogo drugih. Udar za uda- rom pada v malem prostoru in kmalu se pridružijo minam tudi granate; havbice in težki možnarji se združijo v brzem ognju in sovražni jarek izgine v gostem dimu. Deset minut traja ta predigra, nato da svetilna raketa zna- menje za napad, dočim preloži artilje- rija z minometalci svoj ogenj za kopo, da zadrži sovražne rezerve. Sunkoma skočijo naši na noge in s klici »ura« drve preko razstreljenih žičnih ovir.

Štiri skupine si razdele naloge skrbno premišljenega načrta. Poročnik Aufmesser iztrga sovražniku v ročnem meteh dve strojni puški, poročnik Ploder vdre s svojim oddelkom od stra- ni v jarek in prepodi neranjeno posad- ko z dobro merjenimi ročnimi granata- mi, praporščak Laussegger je s svojo skupino prodril takoj preko višine in streljal v vhode zasedenih kavern, da bi preprečil protisunek, četrti patrolja pod poveljstvom praporščaka Pasica je pa zavarovala krilo.

Čez nekaj časa je oživela sovražna artiljerija, a bila je negotova in čim- dalje bolj nemirna. Vedno hitreje se bliskajo v megli žrelni ognji na desnem soškem bregu in na kolodvoru v Gorici stmi proti nam žaromet kakor kiklop- sko oko. Vidi se, da si sovražna povelj- stva še niso na jasnem glede naših na- mer, kajti skoraj noben njihov strel ne pade v naš prostor. Pred osvojenim jar- kom pade na tla ena naših svetilnih patron. Ogenj se počasi širi in širi in bi utegnil postati nevaren tudi našim. Toda ti se ne zmenijo za to. Treba je nalogo pravočasno dovršiti. Hitro za- sujejo jarek in razmečejo vreče s pes- kom na vse strani. Nato se tiho, kakor so bili prišli, umaknejo v svoje postoj-anke. Prihitele italijan. rezerve so na- šle jarek porušen in 50 mrtvih in ran- njenih lastnih ljudi — o naših ne duha ne sluha. V svojem srdcu začno besno streljati, a brez vsake škode za nas, kajti 87ti so se bili medtem že polno- številno vrnili v svoje postojanke in privedli s seboj 19 ujetnikov in dve strojni puški.

Vojska z Rusi in Rumuni.

Na ruski fronti so se v večih odsekih Volinije in Galicije iz naše inicijative vrši- li manjši boji. Po ljuti artiljerijski pripravi so naše čete napadle močne utrdbe, ki so jih Rusi napravili pri Tobolu (severozahod- no od Rudke-Červišč) na zahodnem bregu Stohoda in vrgle sovražnika na drugi breg reke. Sovražniku je s tem iztrgana važna izpadalna točka za morebitna ofenzivna podjetja. Kakor kažejo dogodki zadnjega časa, naše čete na ruski fronti dobro ču- vajo in so vedno dobro pripravljene.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. aprila. Uradno:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Se ni nič poročalo.

Bojna črta generalnega pol- kovnika nadvojvoda Jožefa.

Neki avstrijski letalec je sestrelil pri Okni v zračnem boju rusko Nieu- port letalo.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Ob srednjem Stohodu smo zasedli rusko moščiše Toboli; naš plen je zna- ten. Sicer se je marsikje zopet poživl boj s topovi.

Namestnik načelnika generalnega šta- ba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. aprila. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Med morjem in Pripiatom so v več odsekih topovi močnejše gromeli. Ru-

som smo vzeli ključ do Tobolov, kate- rega so držali na zahodnem bregu srednjega Stohoda; plen naš je bil zna- ten. Na obeh straneh železnice Zloczow — Tarnopol so od časa do časa topovi močnejše gromeli.

Na bojni črti generalnega polkov- nika nadvojvoda Jožefa in pri vojni skupini maršala pl. Mackensena se po- ložaj ni izpremenil.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Rusko uradno poročilo.

2. aprila. Zahodna fronta. Stre- ljanje in poizvedovanje. V vasi Koheka, severozahodno od Brzezanov, je naš to- povski ogenj povzročil požare in eksplo- zije v municijskih zalogah.

Rumunska fronta. Južno od reke Uz je sovražnik poskusil napasti na- še postojanke, pa je bil odbit. Na ostalem delu fronte streljanje med poizvedovalni- mi oddelki.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. aprila. Veliki glavni stan:

Od Lensa do Arrasa so tudi večeraj živahno streljali. Zahodno St. Quenti- na in med Somme in Oise so nadalje- vali Francozi svoje besne poizvedoval- ne napade. S krvavimi žrtvami so si odkupovali tla, ki smo jih le korakoma zapuščali. Pri Laffaux ob cesti, ki vodi iz Soissons proti severovzhodu, so se izjalovili po močnem obstreljevanju podvzeti francoski napadi. V Reimsu in pri Reimsu smo obstreljevali bateri- je, utrjevalna dela in obrat. Naši letal- ci so sestrelili 9 sovražnih letal in dva pritrjena zrakoplova.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO PORO- ČILO.

Berlin, 4. aprila. zvečer. Uradno:

Na zahodu je deževalo. S topovi so zato le v nekaterih odsekih živahnejše streljali.

Francosko uradno poročilo.

2. aprila ob 11. uri ponoči. Severno Ailette smo podnevi napredovali pri Landricourt.

3. aprila ob 3. uri popoldne. Vzhodno in zahodno od Somme so naše čete po silni topniški pripravi napadle sovražno postojanko, ki se razteza severno od črte Castres — Essigny — Benay od Epine-de- Dalton do Oise. Kljub srditemu odporu so- vražnika so naši vojaki povsod dosegli cilj in so na 13 km dolgi fronti vzeli vrsto do- bro utrjenih oporišč, ki so jih branile znatne sile. Epine-de-Dalton in vasi Dal- lon, Giffecourt in Cerizy kakor tudi več višin južno od Urvillerja je v naši posesti. Južno od Oilette smo prodrli do Laffauxa, katerega južne in severozapadne robove držimo. Naše baterije so streljale na so- vražne čete, ki so korakale proti mlinu Laffaux. Sovražnik je srdito obstreljeval mesto Reims, kamor je padlo 2000 granat. Več oseb civilnega prebivalstva je bilo ubitih.

Angleško uradno poročilo.

2. aprila. Vzeli smo vasi Francilly- Selency in Holnoy. Do St. Quentina sta še dve milj hoda. Dalje smo vzeli gozd St. Quentin, Templeux le Grand in An- clette Ferme, dve milj od Heudicourta. Napadli smo nato in vzeli bojni črti desetih milj strelske jarke, katere je so- vražnik močno branil, ker tvorijo del prednje sovražne črte med Bapaume in cesto Combrai-Arras. S tem podjetjem, ki se mu je sovražnik besno upiral, smo zasedli vasi Doigmes, Louverval, No- reul, Longatte, Ecoust-St.-Mein in Cro- isilles.

Stegemann o položaju na francoskem bojišču.

Bern, 3. aprila. (K. u.) V »Bundu« je pisal polkovnik Stegemann: Priznati moramo, da osrednji velesili lahko re- lativno svobodnejše nastopati, kakor sporazum. Trditev, da je Hindenburg s svojimi operacijami na zahodu v so- vražnem taboru ustvaril splošno stra- tegično negotovost, je postalo že zdav- naj dejstvo. To okolnost potrjuje skrb, s katero krogi sporazuma napravljajo, kje da bosta osrednji velesili napadli.

Izgube angleških letalcev.

Haag, 4. aprila. Več uglednih pa- rlamentarcev namerava v parlamentu nastopiti radi velikih izgub letal. Me- seca marca so namreč izgubili 262 an- gleških letal.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 3. aprila. Uradno:

Severno od Bitolja smo z lahkoto od- bili slaboten francoski napad. Na ostali fronti slaboten artiljerijski ogenj. Na celi fronti delovanje letalcev.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. aprila. Veliki glavni stan: Bojevali so se le malo. Skupine naših letal so vrgle veliko bomb na kolo-dvor Vertekop južno Vodene. Povzro-čene požare so fotografirali. Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Nova Rusija.

Agitacija za nadaljevanje vojne.
Petrograd, 4. aprila. (K. u.) Petrograj-ska brzojavna agentura javlja: Z dežele prihajajoča poročila dokazujejo, da želi prebivalstvo enoglasno nadaljevati vojno do zmage. Zastopniki kozakov so na ve-lekem shodu v Tiflisu izjavili, da žele vse kozaki očitno pokazati, da so na strani ljudstva in tako zavrniti govorice, kakor bi mogel stari vladni način nanje računati. V Harkovu se je vršila revolucijska slavnost, katere se je udeležilo 30.000 zastopnikov raznih organizacij. Po vsej deželi časte spomin povodov revolucije padlih žrtev. Nepristano se presnavljajo krajevni okrož-ni uradi, kjer se kasneje namestijo zgolj osebe, ki živajo javno zaupanje.

V Rusiji mora vse na fronto.
Petrograd, 3. aprila. (K. u.) Vojni mi-nister Gučkov je izdal dnevno povelje, v katerem naglašja, da potrebujejo vsa kr-dela armade znatnega ojačenja in častni-kov. Zato mora vsak vojak in častnik, ki nima v zaledju koristnega posla, takoj oditi na fronto. Istočasno je naročil vojni mini-ster vsem armadnim poveljnikom in pred-sednikom vojaških in upravnih okrajev, naj pregledajo seznamke tamkaj zaposlenih častnikov in vojakov in naj obdrže samo tiste, ki so resnično neobhodno potrebni. Vse druge naj premostijo v rezervne pol-ke, da se čim preje izvezbajo in nemudoma pošljejo na fronto.

Volitve v Rusiji.
Bern, 4. aprila. (K. u.) »Petit Pari-sien« poroča iz Petrograda: V ustavo-dajalni zbor bodo volili najkasneje za-četkom poletja. Prej niso mogoče radi sestave volilnih seznamov.

Sklicanje ustavodajalne skupščine.
Stockholm, 4. aprila. Stranke dume pripravljajo vse potrebno za ustavoda-jalno skupščino, čeprav smatrajo kot gotovo, da še več mesecev ne bo skli-cana. Volilno geslo kadetov je »demo-kratska republika«. Oktobristi se še niso izjavili, ker je v njih vrstah več vnetih pristašev ustavne monarhije. Si-cer pa nameravajo oktobristi svojo stranko prekrstiti.

Kerenski o položaju.
Stockholm, 4. aprila. Odposlaništvo črnomoških pomorščakov je minulo sredo obiskalo začasno vlado. Kerenski ga je tako-le pozdravil: Socialisti sem in repu-bličan. Edina naloga naša je, da skličemo ustavodajalni zbor in da ščiti pravice, ki si jih je priporil narod. Ne verujte govo-ricam, ki jih širijo sovražniki naroda in svobode. Med člani vlade sem vaš talnik. Svojo glavo vam zastavim, naj se narod ničesar ne boji. — Ustanovili so republi-kansko zvezo. Med njimi se nahaja tudi generalni poročnik Kevitski. — Kmetje v Ustjužni so zažgali graščino predsednika zemstva Stromilova.

Kerenski za odgojenje ustavodajne skup-ščine?

Amsterdam, 4. aprila. (K. u.) Glasom nekega tukajšnjega lista poročajo »Times« iz ruskega glavnega stana, da je Kerenski mnenja, da se ustavodajna narodna skup-ščina ne more zbrati prej, dokler ni Nem-čija poražena in nima Rusija prostih rok, da se nanovo organizira.

Švedska socialna demokracija priporoča Rusiji mir.

Stockholm, 4. aprila. Po zgledu nor-veške socialne demokracije je izdala tudi švedska oklic na petrograjski delavski svet s pozivom, naj vse stori, da se sklene mir.

Nemška socialnodemokratska delavska skupnost ruskih socialistov.
Stockholm, 4. aprila. Nemška delav-ska socialnodemokratska skupnost je brzo-javila ruski socialni demokraciji: Odločno vstajajo ruskega proletariata najprisrčnejše pozdravljamo. Njegova zmaga nad samo-silstvom ne bo le Rusije, marveč vse člo-veštvo osvobodilo vojske in stremljenja iz-koriščevalnih osvojevalnih zli sil. Vas, pr-vo borilci mednarodne skupnosti, bratov-sko pozdravljamo. — Nemška delavska skupnost. — Hugo Haase. Jurij Ledebour. — Brzojavko so poslali Čaidzeju.

Radikalni socialisti proti začasni vladi.
Stockholm, 4. aprila. V Petrogradu so zborovali na močno obiskanih shodih ra-dikalni socialni demokratje. Sklenili so, da začasne vlade ne priznajo. Odseku de-lavske stranke so naročili, naj takoj odpra-vijo začasno vlado in sestavi novo, radiakl-vo vlado. Glavni odbor radikalne stranke je istočasno izjavil: Začasna vlada je po svoji sestavi protirevolucionarna, ker jo testavljajo zastopniki meščanstva in plem-

stva. Delavska stranka zato ni ž njo v no-beni zvezi. Naloga revolucijske demokra-cije je, da se sestavi revolucijska vlada demokratičnega značaja; z drugimi bese-dami: diktatura proletariata in kmetov.

Punti proti začasni vladi.
Stockholm, 4. aprila. Iz Petrogra-da: Borzni list poroča, da so poizku-šali v celi Rusiji proti novi vladi punte. V mestu Podgorec je oborožila policija vojne ujetnike, odstavila novo mestno upravo in ponovila stari red. Iz Tulca so prihiteli vojak. Unela se je prava bitka. V mestu gospodarijo še zdaj pri-staši stare vlade. Sedanja vlada južni Rusiji ne zaupa, ker policija še ni od-stavljena. Tudi kmetje nastopajo sko-raj povsod za carja.

Osvobojeni kaznjenci.
Stockholm, 4. aprila. Višji državni pravdnik v Revalu je poročal pravo-sodnemu ministru, da so ljudje med re-volucijo iz osrednje ječe s silo oprostili 800 kaznjencev, ki so se oborožili in za-žgali sodišče. Vsi akti so zgoreli. Le ne-kaj kaznjencev so zopet prišli, ostali so ušli.

Za novi koledar v Rusiji.
Stockholm, 4. aprila. Petrograjski mestni pooblaščenici so pri začasni vladi nastopili, naj se uvede novi koledar.

Usoda carjeve rodbine. — Izstop Polja-kov iz dume in iz državnega sveta.

Frankfurt. Ztg. poroča: Petrograjski delavski svet in začasna vlada sta skle-nila dogovor o bodočnosti carjeve rod-bine. V inozemstvo bodo prepeljeni, ko se bo narod nekoliko pomiril. Preskr-beli jim bodo za njih osebno varnost. Potovali bodo skozi Skandinavsko. Ni še gotovo, če se bodo naselili v Angliji, dasi morajo že zdaj angleški častniki v Carskem Selu osebno jamčiti za car-jevo osebno varnost. Severne tri države so pripoznale novo vlado le s pogojem, da bo carjeva rodbina varno potovala do švedske meje. Čaidze je delavski svet pregovoril, da je pritrdil. Vsi polj-ski člani so izstopili iz dume in iz dr-žavnega zbora, češ, ker je Poljska kot samostojna država zdaj ločena od Ru-sije. Posedstva carjeve rodbine so raz-glasili za državno last.

Zarota velikih knezov.
Kodanj, 4. aprila. Začasna vlada je še pravočasno odkrila poizkus pristašev Ro-manovičev, da bi se zopet polastili vlade. Zaroto je vodil general Šebekin, ki je zbral v Livorniji 40.000 gardistov in veliko car-jevih pristašev za napad na Petrograd. Tu-di veliki knez Boris je znal dobiti stik s Carskim elom. Posređoval je neki Klevi-mov, katerega so prijeli, ko je nesel pismo velike kneginje Marije Pavlovne Šebekinu. Preiskali so veliko hiš. Veliko kneginjo so zaprli. Šebekin je pobegnil v Rigo, kjer so ga prijeli.

Veliki knez Nikolaj je bil aretiran v Livadiji.

Berlin, 4. aprila. Iz Petrograda: Ve-liko knez Nikolaj je bil aretiran v Livadiji, kjer ga stražijo.

Na Kavkazu.

Stockholm, 4. aprila. Delavci in socia-listi na Kavkazu so protestirali, ker je za-časna vlada imenovala za komisarja na Kavkazu socialističnega poslanca Čenke-lega. Delavski zastopniki v Tiflisu so proti temu protestu proti vladi protestirali.

Nadžkoif Szeptycki in sveti oče.

»Osservatore romano« poroča, da je sv. stolica, ki je prej večkrat ugovarjala proti ruskemu postopanju proti grško-ka-toliškemu nadškofu grofu Szeptyckemu, kmalu po izbruhu revolucije opozorila na nadškofovo ujetništvo in dosegla njegovo oprostitev.

O ruskem pozivu Poljakom
piše »Norddeutsche Allgemeine Ztg.«: Okolnost, da pozivajo Poljake, naj se bore skupno z Rusijo proti nemškemu militarizmu in naj zgrade poljsko dr-žavo kot trden nasip nasproti osrednji-ma velesilama, jasno kaže, da pisate-ljem oklica ne gre za svobodo Poljske, marveč le za to, da postane dežela, ki je po vojski toliko trpela, pozorišče no-vih ljutih bojov. Bodoči Poljski, ki jo nameravata ustanoviti osrednji vele-sili, je brez vsakega mahljaja z mečem in brez žrtve tudi edinega poljskega življenja zajamčena prostost, kakor hi-tro se nova ruska vlada odloči, da za-pusti krvavo pot vojske. Osrednji vele-sili imata v rokah Poljsko. Dejansko, ne z besedami, sta dokazali, da prina-šata težko preizkušeni deželi svobodo. Poljaki poznajo nas ravno tako, kakor Rusijo. Znajo, na kateri strani je moč in poštena volja; ne bodo zato dvomili, da če se odvzame ruskemu oklicu zu-nanji lesk, ni nič drugega, kakor pri-znanje slabosti vseh držav sporazuma.

Turčija v vojski.

Angleški poraz pri Gazi.

Berlin, 4. aprila. Wolff poroča: An-gleški napad na Gazo je bil pripravljen v največjem obsegu. Potem, ko so Angleži dogradili železnico od kanala Suez proti vzhodni smeri do Han Junie 20 km jugo-zahodno od Gaze, so poskusili dne 26. marca se polastiti tudi tega prostora. Po dvadnevem boju so bili vrženi s težkimi izgubami nazaj. Boja so se udeležile na an-gleški strani približno štiri divizije, veči-noma jezdec. Turške čete so se sijajno borile. Na bojnem polju smo našli do 3000 mrtvih. Sovražnik se je umaknil v jugozahodni smeri.

Naše baterije pri Gazi.

Carigrad, 4. aprila. Povodom sijajnega uspeha, ki so ga turške čete s pomočjo hrabrih avstrijskih baterij priborile nad zelo močnimi sovražnimi četami pri Gazi, sta si cesar Karel in sultan brzojavno po-slala voščila in zahvalo.

Boji v Mezopotamiji.

London, 2. aprila. Dne 31. marca smo zasedli Deli Abbas, 13 milj jugozapadno od Kisilrobata.

Razna poročila.

Povratak cesarske dvojice.

Dunaj, 4. aprila. (K. u.) Cesar in cesa-rica sta se danes ob 3. popoldne vrnila v Laksenburg.

Domobranci — c. kr. strelci.

Dunaj, 4. aprila. (K. u.) Čete c. kr. de-želne brambe se bodo odslej imenovala c. kr. strelci.

Obramba Italije.

»Giornale d' Italia« poroča, da je Cadorna v ministarskem svetu v Rimu poročal o sedanjem stanju obrambnih del v Tridentinskem in na Krasu ter o razpoloženju čet.

Poljski denar.

Berlin, 3. aprila. »Berl. Tageblatt« poroča, da je začela delovati lani usta-novljena Poljska deželna posojilnica, ki bo kot velik finančni zavod imela na-logo uvesti poljsko valuto in urediti se-danji denarni promet, ki je sedaj zelo zmeden. Zavod ima nalogo, da popol-noma odpravi ruski rubelj kot zakonito plačilno sredstvo.

Podmorska vojska.

Curih, 4. aprila. Milanski listi poroča-jo iz Soluna, da je bilo od 28. marca do 1. aprila potopljenih 6 prevoznih ladij Sarrai-love armade.

Kristijanija, 4. aprila. (K. u.) Nek pod-morski čoln je potopil parnik »Farmand« (1386 ton), ki je s premožom naložen plul iz Cardiffa proti Lizboni.

Dnevne novice.

+ **Pritožba vojakov na železniško in poštno upravo.** Prejeli smo: Slavno ured-nišvo! Mislil sem se že obrniti na Vaše uredništvo, kako to, da prihaja »Slove-nec« šele tretji dan iz Ljubljane, med tem ko prihaja »Tagespost« iz Gradca isti dan zvečer semkaj v postojanke. Da je temu železnica vzrok, sem sedaj izvedel po časopisu. To se mi zdi res brezobzirno! Kako pridemo do tega, da naši slovenski poznejše ko nemški tovariši? Prepričan vojak izvedo vse novosti ravno dva dni sem, da bo južna železnica, če ne iz ozi-rov na Notranjce in Primorce, vsaj zaradi nas vojakov v strelskih jarkih takoj ukre-nila potrebne korake! Bojišče, 17. marca 1917. — I. O., san. poročnik.

+ **Čemu zabdati? List »Uč. Tov.«** je objavil v zadnji številki notico, ki se glasi: »Učitelji in rekviracija. — Ob rekviraciji živil na slov. Štajerju sodelu-je skoro povsod tudi ljudskošolsko učiteljstvo. Zakaj pa gg. duhovni ne? »Ja Bauer, das ist was anderes!« Odij ni prijetna stvar...«

To je res, da zamera ni prijetna stvar, toda ali naj zamero — kolikor je je — ne prenašajo tudi učitelji. Ali naj v vojne namene, kjer in kolikor je mož-no, ne žrtvujemo vsi svojih moči? Po-vsod je duhovščina sodelovala: agiti-rala za vojna posojila, tolažila fante in može, ko jih je klical cesar na bojišče, ko je prišel med drugim skoraj najhuj-ši udarec — oddaja zvonov —, poma-gala in svetovala je pri raznih vojnih neprilikah, posredovala pri oprostitvah in vsakojakih prošnjah: za dopuste, za olajšave pri dajatvi živine, za preživni-no, podpore, za preskrbo semenskega žita, modre galice, dajala nasvete pri dopisovanju z ujetniki, pri pošiljanju raznih darov na bojišče itd. Prišli so ukazi, ki so jih duhovniki oznanjali in tolmačili ljudem s prižnice, dasi ima vsak ukaz več ali manj trpkega v sebi. Storili so svojo dolžnost, če komu ljubo ali neljubo. Zdaj pa — če jih slučajno še za rekviracijo niso vpregli — kar na-enkrat brca! Ali nas je tega naučila svetovna vojska?

Nemci za podržavljenje ljudske šole.

»Nemško-avstrijska učiteljska zveza« je se-stavila spomenico o podržavljenju ljudskih in meščanskih šol. Velika vojna je prinesla jasnost: »Kdor hoče, da bo ta država traj-no trdna, ta mora zahtevati, da pridejo vsi deli pod stvarno nemško vodstvo in dobro izobrazbo vseh državljanov. Te predpogo-je za obstanek Avstrije pa more zagotovi-ti samo državna šola. »Nemškoavstrijska učiteljska zveza zavrača avtonomijo in za-hteva državno šolo kot državno potrebšči-no. Mislimo, da imamo še pravico imeti svoje misli.

+ **Imenovanja.** Za nadporočnika je imenovan poročnik 2. bos. herc. pp. Est Ivan in poročnik 87. pp. Holler Ivan. — Za poročnike so imenovani praporščaki: Carstean Peter, Bučar Edvard, Diemath Ivan, Sutter Franc, Dernovšek Ivan, Horak Josip in Schmied Viljem, vsi pri 87. pp.; Deu Bogomir in Stránsky Rudolf, oba pri 17. pp.; Wolf Ivan in Kovačec Ivan, oba pri 87. pp.; Rogančnik Anton, 8. lov. baon.; Senica Josip in Cernko Rudolf, oba pri 9. lov. baonu; Globočnik Alek-sander in Golob Karel, brzojavni polk; Heller Miroslav, Bergan Konrad in Zni-deršič Anton, vsi pri 28. polj. top. p.; Kokošinek Gustav, 25. težki polj. top. polk; dr. Primožič Aleksander, 4. trd. top. p.; Zajc Alojzij, 4. trd. top. baon. — Za sanitetnega poročnika je imenovan sanitetni praporščak 27. pp. Benedičič Franc.

Smrtna koša. Umrl je v Zagrebu ta-mošnji ugledni odvetnik, predsednik za-grebške odvredniške zbornice dr. Maks Stei-ner, star 73 let. — Na Klisu v Dalmaciji je umrl tamošnji dolgoletni župan Vicko Per-kovič. — Umrla je v Celju soproga kapita-na vojne mornarice pokojena gospa Pav-lina Burgstaller. — V Mariboru je umrl c. kr. puškar v pokoju in bivši restavater Jožef Skala, star 87 let. — V Gradcu je umrl topničar Janez Skala, star 25 let.

— **Zanimive odredbe mestnega župan-stva v Metliki o policijski uri.** Mestno žu-panstvo v Metliki je izdalo naslednji raz-glas: Vsem gostilničarjem mestne občine v Metliki. Opazuje se v zadnjem času, da nekateri gostilničarji ne spoštujejo oblas-tenih odredb glede policijske ure ter se je začelo popivati in razgrajati do jutra-njih ur. Opozarja se vsakega prizadelega gostilničarja, da naj nikar ne zlorab-lja potrpežljivosti županstva in njega od-redb. Če se že zgodi, da mirna družba izobraženecv itd. v ož-jem krogu nekoliko dalj časa po-se-di, to še ni povod, da bi kdo drugi konsekvence izvajal in imel svojo gostilno odprto cele noči s sodelovanjem prepri-rov in razgrajanjem. Županstvo je kot policijska oblast nasproti predpostavljenim oblastem odgovorno za red in spolnovanje odredb in zakonov, radi tega pa tudi strogo zahte-va od drugih, da zakonodaje ne krčijo, am-pak spoštujejo in se po njej ravnaajo. Ob-enem se je zaukazalo mestnim redarjem, da imajo vsaki prestopok prekoračenja po-licijske ure takoj naznaniti in bi se v slu-čaju roganja ali zlorabe županske odredbe pritegnilo tudi orožniško asistenco za od-pomoč. To velja za gostilničarje kakor tudi za prevzetne in nagajive goste. Časi so pre-sni, pokoriti se mora vsak. Izjeme ni. — Mestno županstvo v Metliki, dne 17. marca 1917. — Fleischmain, vodja župan-stva. — Razglas smo oddali vojnemu mu-zeju, da bodo tudi zanamci ob njem uživali.

Konferenca Sodalitatis ss. C. J. za de-kanijo žužemberk bo v Dobrniču v četrtek po velikonoči ob pol 11. uri.

— **Z malo srebrno hrabrostno svetinjo** je bil odlikovan praporščak Maks Pohar, nekega štajerskega polka.

— **Veleizdajalska razprava proti ravnateljem »Živnostenske banke«.** Z Dunaja poroča »Grazer Tagblatt«: V bodočih tednih bodo izvedli sodno raz-pravo proti ravnateljem »Živnostenske banke« radi veleizdaje in hudodelstva proti vojni sili države, ker so ravnate-lji ob času podpisovanja vojnega poso-jila kupili rusko rento.

— **Promet vojnopoštinskih zasebnih zavitkov** je pod obstoječimi pogoji do-voljen na vojnopoštne urade 238, 342, 345, 347, 622, nasprotno ustavljen pa na vojnopoštni urad 616. Pri vojnopoštinskih uradih 172, 347, 637 je promet vojno-poštinskih zavitkov v monarhijo dovoljen pod enakimi pogoji kakor pri vojno-poštinskih uradih 11, 39, 51, 239, 511, 516 in 623.

— **Potek veljavnostne dobe poštinskih celotnic in tiskovin z znamkami prej-šnje izdaje.** Opozarja se, da od 1. aprila naprej nimajo več nikake veljave za-lepke, dopisnice, ovojnice, vrednotnice pnevmatične pošte in pole naslovnih lističev prejšnje izdaje ter obrazci z ne-posrednim natiskom poštinskih vrednot-nic prejšnje izdaje. Te vrednotnice in obrazci se lahko samo še tekom meseca aprila zamenjajo za druge vrednostni-ce oz. vpošljejo v svrhu dopolnilnega natiska.

— **Bitka med fanti.** Po prepiru nastane pri kraških fantih, zlasti če so nekoliko naskropljeni z žlahtno kapljico, skoro vselej večji ali manjši pretep. Tako se je zgodilo v Kočevju, ko je v nedeljo zvečer okoli 11. ure 24 let stari invalid Anton Perc iz Mlake na cesti obdelal z nožem tri premogarje, namreč 28 let starega Jožefa Štarsarja iz Mooswalda št. 2, potem 21 let starega Franca Leustek iz Brega pri Stari Cerkvi ter 21 let starega Matevža Zalar iz Mooswalda št. 2. Prvega je ranil težko v desna rebra in v glavo, druga dva pa oba oba v glavo. Prepir je bil nastal še v gostilni radi malenkostnih stvari. Vsi trije poškodovanci so prišli v tukajšnjo deželno bolnico.

Za državnega živinozdravnika na Kranjskem je imenovan veterinarni asistent Ivan Vizjak.

Za deželnega šolskega nadzornika v Dalmaciji je imenovan gimnazijski ravnatelj v Dubrovniku dr. Jožef Posedel.

Iz seznama izgub št. 543. Poročnik Anton Kadunc, 3. bos. herc. pp., 2. oddelek strojnih pušk, Grosuplje, ujet.

— **Ogenj v ptujskem dijaškem domu.** V Ptuj je nastal ogenj v dijaškem domu in višji gimnaziji. Posrečilo se je, da so ogenj omejili na podstrešje.

— **Vojaški begunci — roparji.** V Zagrebu se je zbralo zadnji čas približno 20 vojaških begunciev, ki so s pomočjo skrivačev in vlačug organizirali pravo roparsko družbo, ki je delovala po celi Hrvatski pa tudi na Ogrskem. V treh mesecih so samo v Zagrebu izvršili do 600 tatvin in odnesli različnega blaga v vrednosti nad 100.000 K. Nastopali so sedaj v civilu, sedaj v najrazličnejših vojaških uniformah, celo kot častniki. Razpolagali so z ukradenimi tujimi vojaškimi dopustnicami in bili tako varni pred oblastmi. V sili se niso strašili niti umora. Najdrznejši je bil neki Simonović, ki se je nastanil v nekem zagrebškem hotelu kot nadporočnik z ukradenimi listinami in obleko nekega nadporočnika. Kot njegov »sluga« je nastopal drug lopov — po imenu Jagust; tretji lopov je bil preoblečen v postreščka ter je v kovčegih prinašal v hotel in zopet odnašal ukradeno blago. Družba je organizirala lastne »vojaške patrole«, ki so po deželi »rekvirirale« živila in drugo. Te dni se je oblasti končno posrečilo priti na sled zločincem in aretirati glavnega kolovodjo Simonovića in Jagusta.

— **Poštna pošiljatev 50.000 K ukradena.** V Veliki Gorici na Hrvatskem so neznanj tatovi ukradli poštno pošiljatev v znesku 50.000 K. Štiri osebe osumljene tatvine so že zaprli.

Sodnijska obravnava proti dr. Kranzu in tovarišem.

Dunaj, 4. aprila. Pooblaščenec dr. Kranza so izjavili, da bodo ob 2. uri popoldne založili zahtevano kavcijo 1 milijon kron.

Obravnava proti mogočnejšem depozitne banke kaže, kako potreben bi bil parlament, kjer bi se lahko prosto govorilo in kazalo manipulacije različnih vojnih oderuhov in dražilcev, ki so oškodovali državo in prebivalstvo za milijarde. Vsekakor mora država dobiti pot, da od vojnih pijavk dobi nazaj ono, kar so taki škodljivci naše gospodarske moči preveč zaslužili.

Gospodarske beležke.

— **Premog.** Državni zakonik prinaša ministrsko naredbo o premogu, koksu in briketih. Ministrstvo za javna dela je imelo več posvetovanj o preskrbi premoga ne samo za tekočo potrebo, ampak tudi za jesen in zimo. Sedanja naredba hoče ugotoviti potrebo. Interesentje bodo dobili vprašalne pole.

— **Ogrsko-hrvatsko parobrodno društvo na Reki** je imelo dne 31. marca občni zbor. Iz poročila ravnateljstva posnemamo, da je imelo društvo 375.934 K 34 v čistega dobička ter bo izplačalo dividendo 5%, to je 50 K na delnico.

Klasifikacija konj za leto 1917. Dne 11. in 12. aprila 1917 se vrši na trgu Tabor v Ljubljani klasifikacija konj, in sicer imajo pripeljati posestniki konj iz I., II., V., VI. in iz Spodnje Šiške konje v sredo, dne 11. aprila, iz III. in IV. okraja pa v četrtek, dne 12. aprila. Posestniki konj se opozarjajo posebno na točko 4. javnega razglašila o klasifikaciji konj.

Iz Nakupovanje konj iz proste roke pri klasifikaciji konj 1917. C. in kr. vojna uprava bo v letu 1917 ob priliki klasifikacije konj nakupovala konje iz proste roke po vseh krajih, kjer se bo vršila klasifikacija onj. Vsa posestnika konj lahko pri tem ponudi prostovoljno spoje konje v prodajo. Nakupovali se bodo tudi konji z razvidnicami in žrebci. Prodajalec mora od kupnine plačati kolek za pobotnico in pogodbo.

Budimpeštanska »Liga proti razkošju« je na svojem nedavnem občnem zboru sklenila, da se razide. S svojimi prizadevanji namreč ni uspela ne pri žensstvu, ne v industrijskih in trgovskih krogih, ne pri vladi. Društveno premoženje so razdali v dobrodelne svrhe.

Mesarji štrajkajo v Marosvasarhely na Ogrskem. Mestni glavar je bil nedavno znižal cene mesa, nakar so mesarji zaprli mesnice. Prebivalstvo zahteva, naj mesto osnuje lastno mesnico.

1 liter graha 60 vin. Na zadnjem tedenskem semnju v Mariboru je neka kmetica prodajala grah liter po 60 vin. Seveda je vse zelo hitro prodala.

Centrale. Centrala za volno, akcijska družba na Dunaju, je darovala za v vojni oslepele 50.000 K. Kakšne dobičke mora pač delati ta centrala — pišejo »Freie Stimmen« —, da se čuti prisiljen o, prispevati malenkost za vojnosciskrbstvene svrhe. Potrebščine za obliko prebivalstva postajajo vedno dražje, volnenine za državo in zasebno rabo imajo grešno visoke cene. Mali prispevek za vojne zbirke nas ne more premotiti, da bi ne spoznali kako brezobzirno jemlje denar, ki ga kupi ta centrala, iz žepa revnemu prebivalstvu.

Primorske novice.

Cesarja Karla vojaški dom na Opčinah pri Trstu so otvorili 18. marca v navzočnosti namestnika barona pl. Fries-Skene s soprogo in drugih dostojanstvenikov. Slovenskim vojakom bodo tu na razpolago tudi slovenski časopisi. Razen tega pa prosi vodstvo tudi za knjige, dalje za igre, glasbila in podobne predmete. Opetovano smo v našem listu že pisali o velikem pomenu vojaških domov. Vojaski dom na Opčinah pa še posebno zasluži, da ga Slovenci kolikor mogoče podpremo, ker bo zelo veliko naših vojakov iskalo in našlo v njem poštenega, koristnega razvedrila in zabave. Vsak, kdor le more, naj torej pošlje navedene ali podobne predmete na naslov: Cesarja Karla vojaški dom na Opčinah pri Trstu.

Županstva Bilje, Miren in Sovodnje, t. č. v Ljubljani, želijo vsem svojim občinarjem srečne velikonočne praznike v nadi, da bomo prihodnje vstajenje obhajali skupno zbrani v svojih občinah. Župani: Saunič, Uršič in Kodernac.

Umrli je 13. marca v begunskem taborišču v Steinklammu 80letni Andrej Birs, doma iz Cvetroža pri Rihemberku. Pokojniku, ki je bil vkljub svoji starosti vedno čil, je postal beg in življenje v taboriščih usodepolno. Naj mu sveti Večna Luč!

Poroča. Gospica Ana Nachtigall, hčerka carinskega nadzornika in vnukinja pok. Ivana viteza Nabergoja, se je poročila z gospodom Karlom Mreule, železniškim uradnikom.

Ob ustanovitvi Marijine družbe v tolminski okolici so družabnice nabrale vsoto 126 K in sicer v zahvalo in priznanje č. g. voditelju Ivanu Roje, tolminskemu dekanu, ter jih podarile tolminskim beguncem.

»**Brutto sciavo.**« Pred tržaškim deželnim sodiščem v Opatiji se je vršila te dni sodna razprava proti Tržačanu Petru Rovere. Dne 21. novembra 1916 je srečal v Trstu imenovani tri slovenske gospodice, ki so šle mirno po ulici ter jih pričel psovati z besedami: »Brutte sciave, porche de sciave, spete che faremo conti anche con voi« (Umazane »ščave«, svinje slovenske, počakajte, obračunali bomo tudi z vami). Nato je za njimi pljuval in sicer samo zato, ker so govorile gospodične slovensko. Sodišče je obsodilo tega zagrizenega Laha na 14 dni zopora.

Pomoč vpokojenemu goriškemu učitelstvu. Pišejo nam: V raznih listih čitamo o draginskih dokladah, ki so jih vlada ali deželni odbor itd. naklonili svojemu vpokojenemu učitelstvu. O draginskih dokladah vpokojenim goriškim učiteljem pa ni nikjer niti duha niti sluha. In vendar je to učitelstvo potrebno takih doklad. — To lahko dokažemo, opirajoč se na sledeče razloge: I. Vpokojeno goriško učitelstvo je deležno najmanjših pokojnin napram učitelstvu drugih kronovin, odnosno državnemu učitelstvu. II. Vpokojeno učitelstvo goriško, ki je pred nekaj leti stlopo v pokoj, je izgubilo stanovanje, odnosno plačilo za stanovanje, to je: stanarino. Ves čas svojega učiteljevanja je to učitelstvo imelo prosto stanovanje v šoli ali pa 300 kron letne stanarine kot odškodnino za to. Sedaj, v pokoj, to učitelstvo nima več tega odškodovanja in si mora stanovanje plačati iz svojega žepa. Da je to za učitelja sedaj v vojnem času pri tej dragini velik udarec, je gotova istina. III. To učitelstvo je večinoma že priletno, imajoč sinove in hčere, ki jih mora šolati. In kako naj jih šola celo — med begunci? Vse je grozno drago, a stanovanja pa tudi niso poceni. Še doma v svoji deželi tako učitelstvo ne more izhajati in ne more živeti, to pa še manj zunaj svoje dežele — v begunstvu. IV. Bogata

ogrška dežela namerava povišati plače na Ogrskem. Ta bogata dežela spoznava, da učitelji in uradniki v sedanjih razmerah ne morejo izhajati. Zato izdeluje sedaj madžarska vlada zakonski načrt o povišanju plač. To povišanje bo znašalo 50 odstotkov. No, če taka dežela uvideva pravico in dolžnost do povišanja, bi tudi Goriško-Gradišćanska lahko kaj ukrenila. — Dolgo že trkamo na vrata, da se nam kaj da, a vse zaman. Upamo, da v bodoče ne bo naš klic — klic vpijočega v puščavi. — Caveant consules! — Potreba je velika!

Iz ruskega vojnega ujetništva pošiljajo pozdrave dragim domačim naslednji goriški in primorski Slovenci: Jožef Kralj, doma iz Slivna pri Nabrežini; France Zbogor, doma iz Grgarja pri Gorici; Fr. Jarec, doma iz Dobrodo pri Tržiču; Jožef Švara, doma iz Preserja št. 28 pri Komnu; Matija Brginec, doma iz Drežnice v soški dolini; Alojz Pahor, doma iz Vojsčice št. 27 pri Kostanjevici; Angel Švara, doma iz Nabrežine št. 12; Jožef Tavčar, doma iz Komna; Anton Radovič, doma iz Nabrežine; Ig. Troha, doma iz Sv. Križa-Ceste; J. Sedmak, doma iz Sv. Križa-Ceste št. 21; Alojzij Švara, doma iz Gabrovice št. 69 pri Komnu; Ivan Fakin, doma iz Škrbine št. 31 pri Komnu; Ludovik Lozg, doma iz Komna; Vinko Adamič, doma iz Rubij št. 10 pri Komnu ter Fr. Jarec in I. Rogelj.

Deželna centrala za boj proti jetiki se je ustanovila te dni v Trstu. Na ustanovnem zboru je predsedoval namestnik baron Fries-Skene. Sklenili so v Trstu ustanoviti dve oskrbovalnici za jetične in ji z vsemi sredstvi podpirati. Sedež centralne organizacije za Trst bo urad mestnega fizikata, deželna centrala pa bo imela svoj sedež v zdravstvenem oddelku na namestništvu.

Smrtna kosa. Umrli je v Trstu mati puljskega okrajnega komisarja dr. Walter Pfeiferja. — V Trstu je nenadoma umrl g. Fran Lestan.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili Maks Tence in Jakob Sedmak, oba iz Sv. Križa pri Trstu, in Josip Cijak s Kontovelja. Zdravi so vsi trije: Naslov: Jekaterinska gubernija, žel. doroga, pošta Jasnova taya. B. B. Bud. št. 14.

Nova armada Amerike.

Washington, 4. apr. Reuter: Predsednik senatne komisije za vojaške zadeve Chamberlain je predložil predlog, po katerem se pritegne vojaški izobrazbi okoli pol milijona mož. Predlog se je izročil komisiji.

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovanja. Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje v priznanje izvrstnega službovanja pred sovrážnikom je dobil kancelist Franc Drobnič, pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobila v priznanje izvrstnega in požrtvovalnega delovanja v zdravstveni službi bolniška strežnica Marija Terezija Hanzelič, pri rez. bolnišnici št. 4 v Ljubljani.

Ij Deložiranje strank? Ljubljana je prenapolnjena, zato kljub preložitvi selilnega roka na 8. april ostane položaj za stranke tak, kakršen je bil pred mesecem. Pri najboljši volji mnogim ni mogoče dobiti stanovanja. Nekateri gospodarji so zato pričeli groziti z deložiranjem. Oblasti napram tem razmeram ne smejo ostati slepe in neme, ampak morajo pravočasno nekaj ukreniti, sicer se bo zgodilo, da bo po ulicah stalo 8. aprila vse polno hišne oprave in da bomo doživeli mnogo neprijetnih prizorov. Nekaj se mora v tem oziru hitro ukreniti, ker so prizadete ljubljanske stranke. Občinstvo ima toplo sočutje z Goričani, katere so z domače grude pregnale granate, meni pa, da bi mnogi Tržačani, ki stanujejo še vedno v Ljubljani in napravljajo tu kupčije, prav lahko šli nazaj v Trst. Tako bi se vsaj nekoliko ublažile stanovanjske razmere v Ljubljani. V varstvo domačih strank naj se vsekakor takoj nekaj ukrene!

Ij Oddaja spodnjega usnja čevljariskim mojstrom v Ljubljani in sodnem okraju ljubljanska okolica. Čevljariski mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje, naj se zglaste zaradi tiskovin za potrdila o prejemu pri zadržnem načelniku gosp. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 5; čevljarji iz sodnega okraja ljubljanska okolica pa pri gosp. Ivanu Kranjcu v Spodnji Šiški št. 4 (tik cerkve).

Ij Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani poroča, da je bil na občnem zboru, ki se je vršil dne 18. marca t. l. sledeči odbor izvoljen: g. Gjud Aleksander, predsednik; g. Weißbacher Simon, podpredsednik; g. Kersnič Ivan, blagajnik. Odborniki: g. Jakopič Ivan, Kerne Ivan, Rebek Josip, Erjavac Alojzij, Gajer Rudolf, Bizjak Davorin. Ahčin Josip, Vider Josip. Tr-

nik Anton. Namestniki gg.: Rogelj Vaclav, Aleš Ivan, Kovač Franc. Nadzorovalni odbor gg.: Veikavrh Josip, Trink Alojzij, Zorman Ivan; namestniki gg.: Mohorič Ivan, Potokar Ivan, Carli Jernej. Nadalje poroča, da je bilo v letu 1916. dohodkov 4790 K 20 v., izdatkov pa 4570 K 32 v., ter da je znašalo društveno premoženje koncem 1. 1916. 11.007 K 08 v. Na zborovanju je bil stavljen tudi predlog, da se ustanovi posebni sklad za invalidne člane. Vsak oboleli član naj se blagovoli zglasti pri blagajniku Ivanu Kersniču, Resljeva cesta 1/I. — Odbor.

Ij Izgubila se je v torek dopoldne na poti iz Južnega kolodvora do Jenkove ulice črna denarnica z večjo svoto denarja. Pošten najditelj se prosi, naj jo odda v našem upravnistvu.

Ij Zatekla se je pred par dnevi kokoš. Odda naj se: Sodna ulica 12/II. levo.

Po svetu.

Venizelos v Londonu. Kodanj, 4. apr. Iz Londona poročajo, da je tja došel Venizelos. Takoj po svojem dohodu je obiskal zunanji urad. Kakor se čuje, se Venizelos zaenkrat ne bo vrnil v Solun.

Ker si je prisvojil tuj časnik, je bil v Berlinu te dni obsojen neki Sch. na en dan ječe. Časnik je bil zataknjen zunaj med vrata, kakor ga je pustil raznašalec. Ta tuj časnik je vzel Sch. Proti razsodbi prvega sodišča je Sch. vložil priziv, a komerčno sodišče je priziv zavrnilo in potrdilo prvo razsodbo.

Samoumor kneza Odescalchi, ki se je ustrelil 3. t. m. na svojem posestvu v deneski stolici, je povzročil velikansko zanimanje. Knez Odescalchi se je vojskoval nekaj časa na bojišču. Vojno ministrstvo mu je pa nato na njegovem veleposvetu poverilo ustanovitev več tvornic za izdelavo konserv, kislega zelja in za pisanje prešičev. Dne 2. t. m. zvečer je prišla na posestvo komisija 18 članov, ki je preiskavala industrijske naprave. Knez se je pred preiskavo podal v svojo pisarno in se ustrelil. Našli so ga čez eno uro mrt.

Voditelj katoliških strank v Belgiji belgijski državni minister Jules Vanderpeereboom je umrl te dni v Bruslju v starosti 75 let.

Zdravstvo v naši armadi. Bolnikov pri četah je manj, kakor se je splošno mislilo. V letu 1916. je bilo mesečno od 1000 mož komaj 20 mož bolnih, ki so jih morali oddati v bolnišnico. Kolere že več mesecev v avstrijski armadi sploh ni. V slučaju, da bi izbruhnila kaka kužna bolezen, je zdravstvo tako dobro organizirano, da se zaduši vsako kužno bolezen že v kali. O uspešnih zdravljenjih naj pričajo sledeče številke: Izmed 100 od začetka vojske v bolnišnice sprejetih ranjencev in bolnikov jih je 5% umrlo, 60% bilo sposobnih za vojno službo ter so odšli z ohranjenimi stotnjami na bojišče. Seveda je ostalo še mnogo za vojno službo sposobnih v zaledju, kateri so odšli tudi na bojišče z novo ustanovljenimi formacijami. V letu 1916. je odšlo zdravih ranjencev in bolnikov 70,3% na bojišče. Seveda to še niso natančni podatki, kajti natančne podatke o ranjenih in bolnih imamo do 31. julija 1915. V prvem letu vojne se je vrnilo na bojišče ozdravljenih ranjencev in bolnikov iz zdravstvenih zavodov na bojišču 78,33%, iz zdravstvenih zavodov v zaledju 77,32%, torej povprečno 77,46%.

Vsenemci in Czernin.

V ponedeljek smo po dunajskih listih hoteli prinesiti nekaj opomb nemškega drž. poslanca dr. Davida o vsnemški nevarnosti za mir. Cenzura menda ni vedela, da je to poročal naš korespondenčni urad. V včerajšnji »Arbeiter-Zeitung« beremo, da se je o Czerninovem govoru oglašil tudi znani vsnemški hujskač grof Reventlow. Ta pravi: »Stvari se razvijajo, kakor so to domnevali nemški pristaši podmorske vojske in kakor so tedanji mornariški strokovnjaki že v l. 1915. obvezno izjavili. Z ozirom na ta vesela dejstva, katera moramo presojati z veseljem zaupanjem, pa se zelo vsiljuje vprašanje, kako morata Czerninova izjava in navdušeno pritrdjevanje iz »političnih nemških krogov« vplivati na naše sovražnike. Odgovor je lahek: Tista izjava bo vnovič podkrepila pojemajoče zaupanje v Angliji, Franciji in Italiji. Mislili si bodo, da Nemčija in Avstrija ne moreta več ali da stojita pred revolucijo in da bi zato čim bolj naglo radi sklenili mir. Sicer bi itak ne bilo mogoče misliti, da zopet ponovimo mirovno ponudbo z dne 12. decembra, katero je zveza desetih odklonila s sramotilnim zaničevanjem in preziranjem. Kako naj si mislimo, da dve sili, s katerima se je tako postopalo, ponovita svojo ponudbo, če dejansko ne stojita pred obupom in poginom. Angleži in Francozi stojijo na stališču, da bosta gospodarska stiska in strah vladajočih pred grožim socialnim prevratom privedla slej ali prej, če že ne do prevrata, pa gotovo do nemškega poloma. To zaupanje pa se je znatno mani-

Pogačnik, Jamnik; Julij Štrukelj, Sempas; Janez Grahov, Pozno; Martin Perčič, Trviž-Istra. — Zdravko Kolenc, Čemšenik. — Ivan Černuta. — Jože Krajc, Čerknica. — Jakob Tarman in tovariši. — Fran Subic, Stara Oselica. — Četovodja A. Gregorčič. — Kroparski žrebčarji, sedaj vojaški delavci v Feldbachu.

Darovi ljubljanski mesni občini.

Mestnemu magistratu so došli sledeči darovi:

Za Dnevna zavetišča za ubožne šolske otroke: »Kino Central« 500 K; neimenovan posestnik in trgovec v Spodnji Šiški 100; Antonija Keršič, posestnica v Spodnji Šiški 20 K.

Za aprovizacijo ubožnih slojev: Deželni odbor vojvodine Kranjske za leto 1917 nadaljnjih 10.000 K; Ljubljanska kreditna banka 1000; neimenovan trgovec in posestnik ponovno 1000; podružnica Ljubljana Avstro-ogrsko banke 500; Zadruga zveza v Ljubljani 500; Ljubljanska delniška plinarica 500; Ljudska posojilnica v Ljubljani 500; darilo neimenovanega trgovca 345/30 in darilo neimenovanega 79/70; podružnica Ljubljana c. kr. priv. kreditnega zavoda za trgovino in obrt 300; podružnica Ljubljana c. kr. priv. splošne prometne banke 200; Hranilnica in posojilnica kmečkih občin v Ljubljani 200; g. Albert Zeschko, zasebnik v Ljubljani 200; g. Josip Zidar, trgovec in posestnik, delni znesek najemščine 187/50; ravnateljstvo mestnega užitinskega zakupa iz neke dohodarstvene zadeve 135/24; gospa Magda Schleimer povodom smrti soproga Petra 100; Milan Deghenghi, trgovec, 100; neimenovan trgovec in posestnik v Spodnji Šiški ponovno 100; rodbina Andreja Schleimerja v Trstu povodom smrti Petra Schleimerja 50; g. občinski svetovalec Ferdinand Staudacher povodom smrti njegove matere 50; neimenovan trgovec iz Škofje Loke 40; Feliks Urbanc, veletržec, mesto venca 30; Franc Pretnar, knjigovodja Mestne hranilnice, mesto venca Heleni Stroj 30; Anton Kliner, dež. stavbni nadzornik, mesto venca Petru Schleimerju 30; rodbina župana dr. Tavčarja mesto venca Antonu Zorcu 25; rodbina župana dr. Tavčarja mesto venca Zdravku Leskovcu 25; rodbina Petra Schleimerja mesto venca Alfredu Rudeschu 20; rodbina Antona Klinerja, dežel. stavb. svetnika, mesto venca Alfredu Rudeschu 20, in isti mesto venca na krsto glavarja Otona pl. Detela 20; Stanislav Horak, restavracija na južnem kolodvoru za nabavo zdroba za revne otroke 100 K.

Za mestne uboge: Tvrda Leskovic in Meden povodom smrti svojega solast. Zdravka Leskovca 1000 K; gospa Kristina Frisch v počestitev spomina svojega soproga 500; gospa Sofija Dorosulič, c. kr. polkovnika soproga v počestitev spomina svojega soproga 100; g. Julij Glaser, stavbenik v Mariboru, 100; nadporočnik Friderik Seligman 50; Pavla pl. Renzenberg, vadiška učiteljica povodom Najvišjega odlaganja 50; Josip Zidar, trgovec, mesto venca Antonu Zorcu 30; rodbina Derž-Narode mesto venca gozdarju Wessnerju 30; Fran Krapeš, kavarnar, mesto venca Zdravku Leskovcu 25; gospa Anny Schneider, pristojbino za nastanitev 26/70; Fran Leskovec mesto venca ntonu Zorcu 20; rodbina Fettich-Frankheim mesto venca F. Jarcu 20; rodbina Tome-Kačič mesto venca Antonu Zorcu 20; Hugo König, c. kr. agrarni nadzornik mesto venca Jany Kavčič 20; neimenovan štabni častnik nastanitveno pristojbino 10/80; Franc Förster, poročnik-računovedja v St. Vidu 5 K.

Za vdove in sirote padlih vojakov: Zbirka o priliki koncerta v Tuzli 108/10 K; Uršula Wessner, posestnica, v spomin smrti svojega sina 100; Anton in Terezija Tonejc, kavarna Evropa, nastanitveno pristojbino 96; ista odškodnina za kovinsko orodje, oddano v vojne vrhe 45/80; rodbina obč. svetovalec Fr. Mallyja mesto venca Ani Polec 30; Milan Bogady, ravnatelj Ilirske banke, 20; Stanka Slavetič iz Zagreba mesto venca Zdravku Leskovcu 20; Anton Arrigler iz Ribnice 10; Franc Stadler povodom smrti svojega očeta 10; Franc Drobnič z bojišča vsakomesečno 2 K.

Za v vojni oslepele vojake: Neimenovan šiskar 100 K.

Ant. Rud. Legatovo zasebno učilišče za stenografijo, strojepisje, pravicpisje, računstvo, zemljepisje in lepisje v Mariboru, Viktringhofgasse 17, I. nadstr. Veliko, moderno in odlično učilišče z državno potrjenim učnim programom in državno preizkušeni močmi. Pričetek prihodnjih tečajev 12. aprila 1917. Prospekte pošilja ravnateljstvo zavoda brezplačno. Govoriti se more vsak dan, tudi če je nedelja in praznik, od 11. do 12. ure. Nov je nemški jezikovni tečaj.

Freitag's Karte von Mittel-Europa, 1:3.000.000. Ta zemljevid (79:108) ima začrtane bojne črte na vseh evropskih bojiščih po stanju sredi januarja 1917 in nam nudi vseh tega jasno sliko zasedenega ozemlja. Na severu sega zemljevid še višje od Petrograda, na jugu nam kaže vso Italijo in balkanski polotok. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani za ceno 2 K 70 vin. s poštino vred.

Dr. Peuker-Ostungarn 1:500.000. Ta zelo natančni, pregledni, krasno izdelani zemljevid (86:104) obsega vzhodno Ogrsko s sedmograško-rumunsko mejo in Bukovino do Černovic. Zemljevid ima prav plastično v barvah označeno višino zemeljskih plasti (nižin in gorovij) in obsega alfabetičen seznam krajevnih imen v ogrsko-nemškem in nemško-ogrskem besedilu. V zemljevid so zelo pregledno vrisane deželne meje in meje komitatov, železnice, cesta itd. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani za 3 K s poštino vred.

Mnogi trpe na zaprtju, a tega ne upoštevajo. Na to pa je treba paziti, kajti kdor ne poskrbi za redno izpiranje črevesa, postane betežen, truden, razburjen, len in težkokrven. Ne zauživajte pa žolodce slabelih, črvo dražečih odvajalnih sredstev, marveč le Fellerjeve žolodce krepilne, ne dražeče, milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Predvino cene 6 skatel

pošlje franko za le 4 K 40 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134 (Hrvaško). To dobro žolodčno sredstvo bi moralo biti vedno pri hiši. Obenem morete naročiti Fellerjev bol lajšajoči rastlinski esenci izveček z znamko »Elsa-fluid«, 12 steklenic franko 6 K. (ec)

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske novice

vsi dolenjski rojaki, četudi živite izven Dolenjskega po vsem Slovenskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone. — 604

Fran Marolt, Ljubljana, 800

Slovenske vojaške narodne pesmi

za K 1'50 ali K 1'80 se še doba. Po pošti 20 v več. Najlepše darilo!

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša predobra soproga, oziroma mati, gospa

Neža Danič roj. Žabjek

včeraj, dne 4. aprila 1917, ob pol 10. uri ponoči po dolgi mučni bolezni, prevlečena s sv. zakramenti, v 46. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice se vrši v petek, dne 6. aprila 1917, ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v domači cerkvi.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 5. aprila 1917.

Ivan Danič, soprog.
Ivanka, Marija, hčerki.

Naš iskreno ljubljenu, nadebudni sinček, oziroma bratec

RAJKO

učence I. razreda

je izročil svojo nedolžno dušo v roke svojega Stvarnika sinoči ob 3. uri v starosti 7 let.

Ljubljana, 4. aprila 1917.

Izidor in Ivana Kante
žalujoči starši.

Glasovirje, pianine harmonije in orkestrijone

S. Kmetetz

Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

Prodajalka vajena špecerijse in maknufakturne stroke ter šivanja

Želi službe.

Gre tudi na deželo. Vešča slovenščine in nemščine. Naslov pod šte. „799“ pri upravi SLOV.; pridejati znamko za odg.

Les!

Hlode od 16 cm naprej, trame dolge od 4 metre naprej in deske vseh vrst in debelin 729

kupujem po najvišjih cenah. Ponudbe na naslov

A. Krulec, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13, vrata št. 6.

Učenka

z dobrimi izpričevanji, katera ima vso oskrbo doma, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme v modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe naj se pošljejo na upravo tega lista pod šifro »LJUBLJANA 1917«.

Prosim, ogledajte si predležne oblike nog, in ne bodete prišli težko do pričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki nogo popolnoma prilagoden. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušnega veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Dve prodajalki in blagajničarka

se sprejmo pri 815

A. Persché, Ljubljana.

Kostanjev les

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dobave naj se vpošljejo!

Točno plačilo. — Kulantno poslovanje!

Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Posestvo

v moravškem okraju, približno 30 orolov sveta s hišo, gospodarskimi poslopji, živino itd., je naprodaj. Natančnejše pri upravi tega lista pod šte. „796“.

Mlada prodajalka

izurjena mešane stroke 803

Želi primernege mesta

v mestu ali na deželi. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod Prodajalka 803. Znamka za odgovor.

V korist gorlškim beguncem.

„Ob Soči“

Vtisi in občutja iz mojega dnevnika. Spisal Alojzij Res.

Dr. Aleš Ušeničnik piše v »Času«: »Idor bere te črte, se mu počasi, počasi vzbudi v duši sorodno občutje in če ne čuti, vsaj sluti tisto veliko bol, ki razliva srca naših bratov in sester — beguncem.«

Založila knjigarna I. ŠTOKA, Trst, 1917. Cena 60 vin.

Dobi se v vseh slovenskih knjigarnah.

Kostanjeve in bukovne hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen. 136

Srbečico, hrasie, izpuščaje, kožne bolezni, stare rane odpravi hitro in sigurno

jantarsko mazilo.

Ne umaže in ne diši. Mali lonček 3 K, veliki lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom. K temu spadajoče jantarsko milo 4 K. Izdeluje

Gerö Sándor, lekarnar, Nagy Körös št. 31.

Henrik Weisz

Nagysalló (Kom. Bars)

Ustan. 1910.

zakon protokol

dobavlja po povzetju nasleđenih čevljev v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S ceno med vojno ni moglo postreči. Par damskih čevljev K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50. Par čevljev na strapac (bakanci) K 50.—, K 60.—, in K 70.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 1 skatlja kreme za čevlje K 1. —

Jožef Jug

plesarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. 804

Divje peteline

preparira in nagača fino in najsolidnejše.

V. HERFORT

Vrazov trg št. 1. Sv. Petra nasip 71.

Odda se takoj v najem dobro idoča

RESTAVRACIJA

s tiskimi sobami in vso opravo v Toplicah na Dolenjskem. Več se poizve v trgovini Vodnikov trg 2. 832

Kupim pianino ali glasovir

proti gotovemu plačilu. Kavarna Brandt, Spod. Šiška št. 70.

Razpisuje se služba

občinskega tajnika

v občini Cerklje pri Krškem. Zahteva se izurjena, zanesljiva moč. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Ponudbe sprejema župan Josip Ajster, p. Krškavas pri Brežicah. 835

Solicitator

in tudi v odvetniških poslih popolnoma izurjena se sprejme. — Odvetniška pisarna dr. Frana Poček, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 11. 836